

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2019 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в IV кварталі 2019 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у IV кварталі 2019 року свідчать про високі очікування респондентів щодо економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується помірна інфляція та послаблення девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 38.5% (графік 1), у цілому по Україні – 21.9%;
- **помірне зростання цін на споживчі товари та послуги:** більшість респондентів (61.5%, як і в попередньому кварталі) очікує інфляцію до 7.5%, у цілому по Україні – 53.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти називають витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 63.6% респондентів (у попередньому кварталі – 83.3%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану підприємств** нижчими темпами: баланс відповідей – 18.2% (у попередньому кварталі – 33.3%) (таблиця), у цілому по Україні – 18.6%;
- **значне зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 41.7% (у III кварталі 2019 року – 50.0%). У тому числі й обсягу реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 40.0% (у попередньому кварталі – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 23.5% та 20.6% відповідно;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей по 23.1% (у попередньому кварталі – 36.4% та 50.0% відповідно), у цілому по Україні баланси відповідей – 4.7% та 14.7% відповідно;
- **зростання кількості працівників** на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – 15.4% (у III кварталі 2019 року – 23.1%) (графік 4). У цілому по Україні прогнозується скорочення кількості працівників: баланс відповідей – «мінус» 1.6%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купуються** (баланс відповідей – 100.0%), **ціни на товари/послуги власного виробництва зростатимуть повільніше** (баланс відповідей – 69.2%) (графік 6). За оцінками 53.8% респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **суттєве зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 61.5% та 69.2% відповідно (у III кварталі 2019 року – 58.3% та 91.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво занадто високі ціни на енергоносії. Значно посилюється вплив фактора «нестабільна політична ситуація» (графік 5).

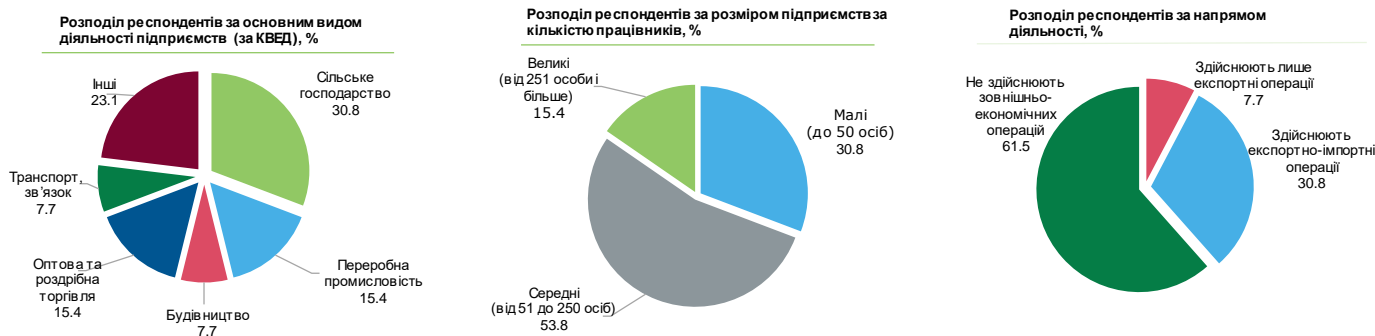
Значно послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам виключно у національній валюті. Оцінки щодо жорсткості умов доступу до банківських кредитів підвищилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – основний стримуючий фактор залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій із коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.4%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

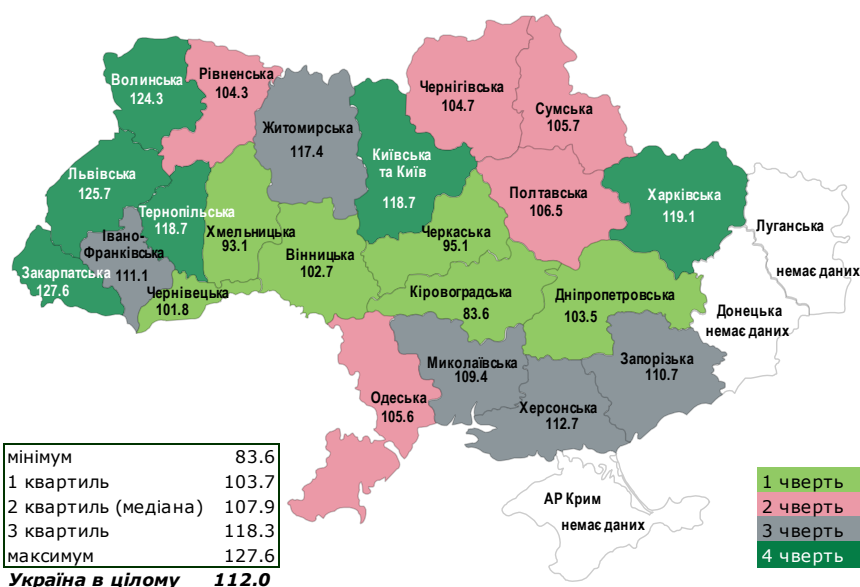
- **поточний фінансово-економічний стан добрий:** баланс відповідей – 23.1% (у III кварталі 2019 року – 15.4%), у цілому по Україні – 6.1%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 12.5% (у III кварталі 2019 року – 14.3%);
- **ресурси виробничих потужностей продовжили зростати.** Підприємства області можуть задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів: баланс відповідей, як і в попередньому кварталі, – 23.1%.

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05–22 листопада 2019 року;
- опитано всього – 13 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

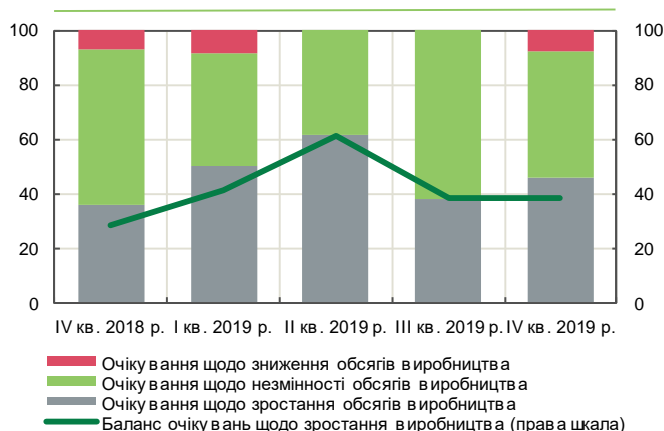
Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2018 р.	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.
фінансово-економічного стану	42.9	41.7	36.4	33.3	18.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	33.3	46.2	46.2	50.0	41.7
інвестиційних витрат на проведення будівельних робіт	16.7	18.2	25.0	36.4	23.1
інвестиційних витрат на машини, обладнання та інвентар	35.7	50.0	23.1	50.0	23.1
кількості працівників	14.3	0.0	0.0	23.1	15.4

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

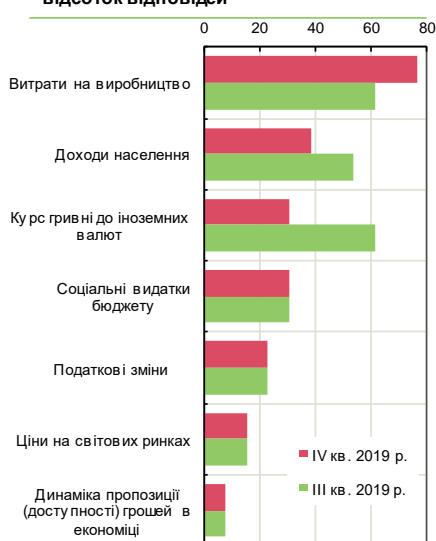
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

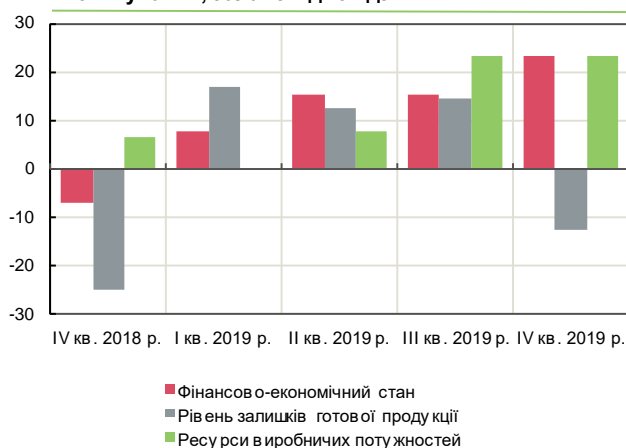
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

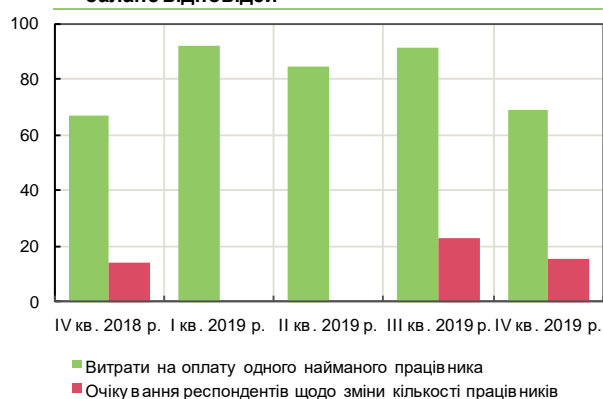
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

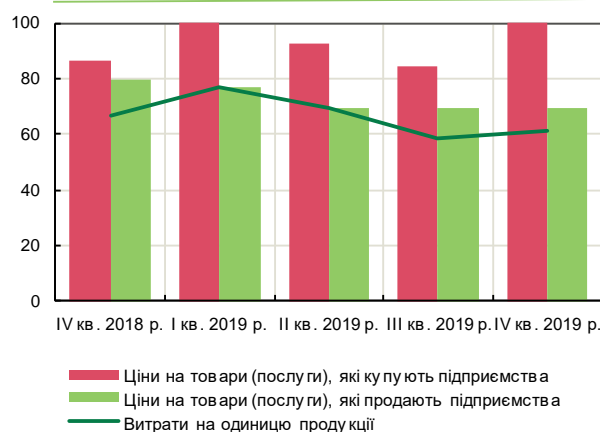
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

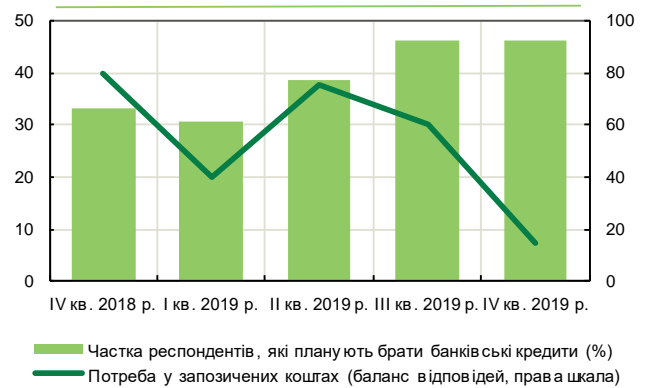
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

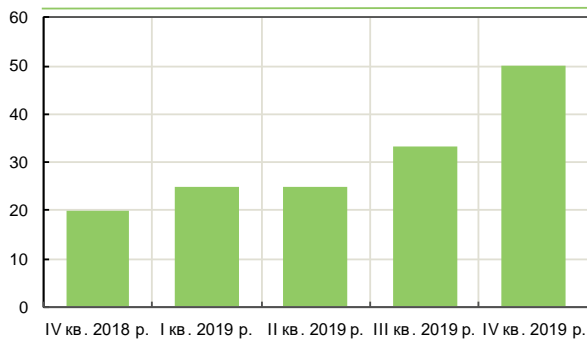
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

Додаток

Основні показники соціально-економічного розвитку Волинської області в 2014 – 2019 рр.

№ з/п	Показник	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	відсотків до відповідного періоду попереднього року, якщо не зазначено інше												
							2019 р.												
							січень	січень - лютий	січень - березень	січень - квітень	січень - травень	січень - червень	січень - липень	січень - серпень	січень - вересень	січень - жовтень	січень - листопад		
1	Індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту (у цінах попереднього року, у відсотках)	101.1	95.3	108.2	105.3	103.3 ²
2	Індекс промислової продукції	103.2	98.6	100.2	105.7	102.2	96.2	95.3	98.5	97.4	96.9	95.4	95.3	96.0	96.7	95.6	94.8	94.8	94.8
3	Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	73.5	114.7	70.5	82.1	92.1	42.6	60.7	61.9	58.7	53.6	40.3	45.4	49.9	50.5	48.3	54.9	54.9	54.9
4	Переробна промисловість	104.6	98.6	100.4	106.6	102.3	96.6	95.7	99.9	98.5	97.7	96.4	96.1	96.8	97.5	96.3	95.5	95.5	95.5
5	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	110.3	96.1	89.2	99.8	100.8	99.7	99.2	101.3	102.2	102.6	102.2	101.1	101.7	101.7	96.3	91.4	91.4	91.4
6	Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	90.8	115.1	94.5	127.1	109.5	109.7	99.4	90.3	90.7	89.5	89.3	87.4	83.9	81.9	81.8	80.9	80.9	80.9
7	Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	94.0	99.4	111.9	110.0	108.0	109.0	101.9	102.8	104.2	104.4	103.5	103.3	104.1	104.5	103.5	103.5	103.5	103.5
8	Виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення	92.0	108.9	88.9	115.8
9	Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	110.4	97.4	96.4	91.5	226.3	282.2	321.4	164.5	139.5	119.6	110.4	111.4	123.5	120.1	112.2	111.0	111.0	111.0
10	Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	105.6	102.3	99.0	104.7	97.1	103.5	101.6	106.8	110.3	108.6	107.0	107.3	106.7	106.7	105.4	104.2	104.2	104.2
11	Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	78.0	85.0	120.2	117.5	119.9	103.6	108.8	109.0	113.6	107.2	102.7	100.8	101.5	101.3	98.9	97.0	97.0	97.0
12	Машинобудування, крім ремонту та монтажу машин і устаткування	112.7	108.4	92.6	108.0	94.9	85.6	81.6	82.1	81.1	81.9	81.6	83.6	84.8	86.6	87.4	88.2	88.2	88.2
13	Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	98.0	95.6	105.4	101.4	102.1	96.9	94.5	90.7	92.0	94.1	93.9	94.3	94.4	94.8	94.2	93.4	93.4	93.4
14	Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва	106.3	95.4	101.9	104.8	103.2	93.3	98.9	98.7	98.7	98.2	98.3	107.0	100.5	100.7	101.4	100.1	100.1	100.1
15	Індекс будівельної продукції	86.7	133.8	110.6	99.0	100.7	136.6	124.4	114.9	127.3	117.7	118.7	124.0	127.4	126.3	125.3	122.8	122.8	122.8
16	Вантажооборот	87.9	112.2	104.0	111.1	118.1	110.6	111.2	112.0	113.0	111.3	108.1	108.2	106.9	105.5	105.9	106.2	106.2	106.2
17	Пасажиरोоборот	101.1	89.3	97.5	100.1	108.5	103.8	100.0	98.6	98.2	97.1	96.2	96.5	97.2	96.5	96.4	96.0	96.0	96.0
18	Індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі (у порівняльних цінах, у відсотках)	96.4	87.0	100.1	94.2	102.5	102.0	100.7	100.9	104.9	110.7	110.8	109.9	107.5	107.7	109.7	110.0	110.0	110.0
19	Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування (млн грн) ³	-6768.9	-3180.1	351.6	2123.8	2173.5
20	Індекс капітальних інвестицій	89.5	137.7	97.5	105.5	112.1	166.9	176.0	171.1
21	Індекс споживчих цін (порівняно з груднем попереднього року)	125.9	143.3	111.8	114.6	109.9	100.8	101.3	102.0	103.0	103.5	103.4	102.9	103.0	103.6	104.6	104.9	104.9	104.9
22	Реальні наявні доходи	90.8	82.5	106.0	112.2	108.0 ²
23	Індекс реальної зарплати	93.5	78.9	109.0	125.5	112.7	109.8	109.7	109.4	109.8	109.4	109.3	109.5	109.2	109.1	108.9	109.1	109.1	109.1
24	Навантаження на одне вільне робоче місце на кінець періоду (осіб)	22	15	6	4	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

¹ Інформація конфіденційна згідно із Законом України "Про державну статистику".

² Попередні дані.

³ Дані наведено без урахування результатів діяльності банків та сільськогосподарських підприємств, які займаються рослинництвом, тваринництвом та змішаним сільським господарством. Інформація по зазначених підприємствах враховується тільки в даних за рік.

Дані за рік включають фінансові результати великих, середніх, малих та мікропідприємств.

Джерело: Державна служба статистики України.

Умовні позначення:

Крапки (...) - відомостей немає.

Тире (-) - подій не було.